Nro. 20

# KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyżfzego Rządu Nayiaśnieyfzego Imperatora Całey Rofsyi.

## z Wilna VS. 10 Marca 1800 w Sobotę

### Z Petersburga V. S. 28. Lutego.

Korpus Xiążęcia de Condé ieſt rozwiązany. Półku dragonii Michelsona i Półkownik Hamper otrzymał rangę Generał Maiora i Szefowſtwo półku kiraſſyerow dawniey Sakena 4 Uwolniony od ſłużby Półkownik Baron Dibitcz przyimuie ſię do niey z rangą General Maiora i przywróceniem ſtarszeńſtwa. Regimentu garnizonowego Bulhakowa Podpółkownik Baron Holk zoſtał Półkownikiem; regimentu muszkietyerow Runicza Maior Bobriszczew Puszkin Podpółkownikiem. Półku Kiraſſyerow Xiążęcia Ramodanowſkiego Ładiżeńſkiego Półkownik Jesipow naznaczony kommendantem. Ober Koniuszy Graf Kutaicow zarządzać będzie expedycyą końſkich zawodow.

### z Wiednia 4 Marca z Gazety Hamburgſkiey.

W Króleſtwie Węgierſkim cztery bardzo wielkie założono magazyny, w Arad, Tirnau, Sthulweiſſenburg, i Guns, do których oprócz zakupionego kosztem ſkarbowym zboża, ofiarowane dobrowolnie przez obywatelow ma bydź zwożone; dwa pierwsze dla armii Włoſkiey, oſtatnie dla Szwabſkiey ſłużyć powinny. Graf Klenau ſłużyć będzie pod Arcy Xiążęciem Karolem. Baron Kray przybywszy ze Włoch prezentowany Cesarzowi Jmci, tak zoſtał przenikniony miłym i łaſkawym przyięciem, iż mówić wiele nie mogąc o pozwolenie odeyścia proſić muſiał. Monarcha roſkazał dobrotliwie, ażeby nazaiutrz prezentował ſię powtórnie. Ten Generał w Presburgu i wielu innych miaſtach Węgierſkich od zgromadzonego ludu z oświadczeniem radości nayżywszey był przyięty. Wkrótce wyieżdża do armii Nad Reńſkiey.

Liſty z Conſtantinopola odebrane potwierdziły wiadomość o dobyciu twierdzy Larisch, którą Buonaparte kluczem do Egiptu nazywał. Bronił ſię do upadłey garnizon; po rozwalinach i trupach Turcy do miaſta wpadli, ſtraciwszy w ſzturmie więcey 6 tyſięcy. Muſtafa Basza z wielo officyerami opanował wieżę warowną; ta z całym ludem poszła na powietrze, gdy magazyn prochowy nieprzyiaciel, przypadkiem albo też z rospaczy nie wiadomo, zapalił. Z Francuzow nikt nie powrócił do Egiptu; 60 tylko żołnierzy z Generałem kommenderuiącym doſtało ſię w Biſſurmańſką niewolę Tak wielkie zwycięztwo wniwecz obróciło negocyacye między Wezyrem i Generałem Kleber rospoczęte; pierwszy ma nadzieię odzyſkać wkrótce Egipt, zwłaszcza gdy Sidney Smith morzem attakuiąc Damiette, Rosette, Alexandryą rozrywać będzie osłabione ſiły Francuzow.

Pogłoſki o pokoiu nieuſtaią; zrzódło ich niepewne. Twierdzą niektórzy, że Konsul Buonaparte daiąc dowod iak gorąco pragnie poiednać ſię z Domem Auſtryackim, gotow ieſt zniszczyć własne dzieło, wyprowadzić armią ze Włoch. RPtę Cisalpińſką dać w niepamięć, Ren za granicę między Francyą i Niemcami naznaczyć. Z tym wszyſtkim u nas wielkie do nowey kampanii przygotowania widziemy. Króleſtwo Węgierſkie i Transylwania oprócz 32 tyſięcy rekrutow oświadczyły wyſtawić nakładem ſwoim liczną iazdę lekką, ieśliby tego potrzeba koniecznie wyciągała.

Hrabia de Lehrbach przedſięwziął podróż do Munich Miniſter Stanu Graf Sinzendorf zoſtał Marszałkiem Stanow Auſtryi niższey. Generał Roſſyiſki Miłoradowicz przybył do naszey ſtolicy; iak ſłychać, ma wchodzić do kommiſſyi, która będzie roztrząsała kapitulacyą Ankony. Dla obywatelow Tirolſkich i Voralbergu zniszczonych nieprzyiacielſkim wtargnieniem na początku przeszłey kampanii, we wszyſtkich Prowincyach dziedzicznych zbierano ſkładkę, która 230 tyſięcy złot: Ryńſk: wyniosła. Powiadaią że korpus Xiążęcia de Condé na żołd

Angielſki przechodząc ſłużyć będzie do oblężenia Malty. Baronowi Kray Cesarz Jmć darował znaczne dobra w Węgrzech.

*z Londynu 26 Lutego z Gazety Hamburgſkiey.*

Gdy oppozycya w Izbie niższey ganiła wyprawę Hollenderſką, chcąc dochodzić przyczyny nieszczęścia naszego, usprawiedliwił poſtępek Miniſtrow i armii cały P. Dundas. Troiaki, powiada był zamiar wyprawy naszey, uwolnić Hollandą, zbiać flottę, rozerwać ſiły Francuzkie. Nie wypędziliśmy Francuzow z Hollandyi, ponieważ ſami Batawowie do tego przyłożyć ſię niechcieli; lecz ſiły nieprzyiacielſkie osłabione na zawsze zoſtały. Mamy dziś w mocy naszey do 7 tyſięcy maytkow Hollenderſkich, ktorym przyganiać nie trzeba, iż Xiążęciu Stadhuderowi chcąc ſłużyć, iarzmo Francuzkie zrzucili. Teraz na morzu północnym wielkiey flotty utrzymywać nie trzeba; iuż z portow Batawſkich wyſłane okręta nie będą groziły wylądowaniem do niespokoyney Irlandyi.

Nie mniey wyprawa nasza posłużyła do rozerwania ſił nieprzyiacielſkich. Muſieli Dirցktorowie Francuzcy tu zwrócić i utrzymywać długo 40 lub 50 tyſięcy lądowego żołnierza; Włochy zaś nieopatrzone zoſtawić; *tam* w Sierpniu woyſka zprzymierzone wygrały pamiętną bitwę pod Novi, nad inne krwawszą w terazniey szey woynie, i długo wątpliwą; co zaiſte niemogło naſtąpić, gdyby Joubert znaczne poſiłki odebrał. Y Maſſena odnioſſszy wiadome pod Zurich korzyści, że zoſtał w Szwaycarach, że nie naiechał Szwabii, niedoſtatkowi poſiłkow przypisać trzeba; wszyſtkie bowiem woyſka rząd Francuzki na odſiecz Batawom posyłać muſiał.

Na początku wyprawy Miniſtrowie mieli więcey niż nadzieię, że lud Batawſki ſprzyiać nam będzie; lecz o tym lepiey zamilczeć, ażebyśmy ſnadź przyiacioł na zemſtę i gniew nieprzyiacioł om nie wſkazali. Czyliż godzi ſię rozumieć, ażeby Hollandyi było przypodobane iarzmo, ktore z radością zrzucali Włosi, Belgowie, Neapol, Szwaycary. Wiatrom i morſkim nawałnościom klęſkę przypiszmy; wodzowie i żołnierze dopełnili powinność ſwoię. Podobno rzecz lepiey byłaby zakończoną, gdyby wyprawa wcześniey przedſięwziętą była; lecz to nie było w mocy naszey. Anglikow ſtrata w kraiu Hollenderſkim nie wynoſi nad 10 8 zabitych, 4088 ranionych, 2993 chorych, ogułem 8109 ludzi.

O rozruchu Dublińſkim naſtępuiącą wiadomość mamy. Niezmierny tłum z okolic nawet zebrał ſię do miasta na d. 6; wszyſtkie rynki i ulice napełnione były. Gdy ogłoszono że Parlament przyrzekł za ſtanowić ſię nad proiektem Unii; kamienie zewsząd na przechodzących Reprezentantow latać poczęły; mienowicie zaś Blanguiere, Macdonald i Kanclerz Lord Clare byli w niebespieczeńſtwie utraty życia. Wice Krol Cornwallis Margrabiemu Devonshire odebrał kommendę regimentu woyſk Jrlandſkich, za to iż wspólnie z Graffami Charlemont i Corry piſał liſty do Hrabſtw i miaſt wielu, namawiaiąc ażeby Unią odrzucali obywatele.

Generał Maitland i Połkownik Tuis pełniąc wolę Miniſtrow byli niedawno w Normandyi, chcąc dobrze poznać ſiły, potęgę i ſtan dziſieyszy Francuzkich Szuanow; i czego potrzeba, ażebyśmy z nadzieią pomyślnego ſkutku mogli zagaić naſtępuiącą kampanią na brzegach nieprzyiacielſkich. Obydwa nie dawno powrócili; z iakim rapportem nie wiadomo. O wyprawie naszey głębokie milczenie; rząd poſtanowił nie rozgłaſzać zawczasu kiedy Angielſkie flotty z ktorego portu pod żagle wychodzić maią; ażeby tym sposobem oſtrzeżony nieprzyiaciel nie uczynił przygotowania do obrony. Summę iakiey w terazniey szym roku potrzebować będzie ſkarb publiczny, bankierowie ſkładać zaczęli.

Krol Jmć zabronił Angielſkim rzemieſinikom opuſzczać Oyczyznę; 100 i 200 *FS.* nadgrody ten otrzyma, kto o wychodzących za granicę donieſie rządowi. W liſtach z Madras znayduiemy, że Margrabia Wellesley wielkorządca osad naszych w Jndyi wschodniey, urządziwszy Krołeſtwo zawoiowane Mysore; z brzegów Coromandelſkich powraca do Bengalu na mieszkanie. Miniſtrowi gabinetowi, maiąc wzgląd na terazniey szą drożynę powiększyli pensye wszyſtkim Officyerom w departamencie woiennym i morſkim. Między innemi wydatkami swoiemi Admiralicya umieściła 590 tyſięcy FS. na utrzymanie woiennych brańcow.

Gdy w Jzbie Niższey rozſtrząsano potrzebę zawieszenia na czas dłuższy prawa, habeas corpus, powſtał na Miniſtrow Burdet. Nie mamy iuż, mowił, Konſtitucyi; kray dawniey wolny dziś żołnierzem okryty; armia milicyą zniszczyła. Pod pozorem utrzymania wnętrzney spokoyności, brano w Mancheſter i wielu innych mieyscach obywatelow do więzienia; inkwizycyi i ſądu od 22 mieſięcy próżno czekaią. Cożby powiedział, gdyby mógł ieszcze ſtanąć na *Oyczyſtey ziemi*, Ociec pierwszego Miniſtra, nieśmiertelney pamięci Graf Chatham; ten ktory tylekroć mówił w izbie niższey; że dom Kmiecia równie powinien bydź bespieczny, iak naypysznieysze w miaſtach pałace. Cóżkolwiek mowił Burdet i cała z nim Oppozycya, wiedzą Anglicy, że zawieszenie mniemanego Palladium uwolniło nas od rozruchow domowych, nie daiąc czasu ludziom niespokoynym do kleienia ſpiſku.

*z Paryża 26 Lutego z Gazety Frankfortſkiey.*

Woyna domowa w Departamentach zachodnich koniec wzieła pożądany; chcąc wiedzieć iak wiele narod obowiązany ieſt nowemu rządowi za przywrócenie wnętrzney spokoyności, poznać trzeba, co była woyna Vendeyſka od początku swoiego do naszych czasow.

Wywróciwszy Tron i ołtarz Jakobini r. 1792, wylali ſię na wszyſtkie bez boiaźni zbrodnie. Zapaliła ſię woyna z Mocarſtwami poſtronnemi ſtraszliwa; tę chcąc popierać i kray ocalić użyto śrzodkow rewolucyinemi zwanych, gwałtu, nieſprawiedliwości, przymusu; naſtały nieznane w świecie rekwizycye w ludziach, koniach, bydle, żywności, pieniądzach; odięto wolność, myślenia, wolność ſprawowania obrządkow religii, prześladowano równie pobożność w świeckich i duchownych osobach. Francuzki narod dzielił ſię na 3 części: Roialiſtow pragnących przywrócenia rządu było naymniey; wszyscy prawie mieszkali za granicą; Republikantow gorliwych trochę więcey: ci u ſteru ſiedzieli rządowego; Roialiſtow konſtitucyinych naywięcey.

Ci widząc powſzechne nieukontentowanie umyślili zrobić rewolucyą w Departamentach zachodnich, i RPtę wywróciwszy, Króla posadzić na Tronie, któryby według praw r. 1791 napisanych panował. Cała więc Bretańnia; Anjou, Poitou, i kilka bliſkich Prowincyi powſtało razem w Marcu r. 1793; śmierć Ludwika 16, rząd Robertspiera i Marata, woynę zapaliły domową. Przyſłała woyſko Konwencya; po kilku małych utarczkach, Bretańnia i cały kray na brzegu prawym Ligery pod poſłuſzeńſtwo powrócił; lecz z drugiey ſtrony, Roialiſtowie pod kommendą Wodzow ſwoich Delbé Talmont &c zgromadzeni w Departamencie Vendeyſkim, ſtali ſię ſtraſznemi RPtey.

Nieumieiętność Generałow Republikanſkich dała im zwycięztwo Santerre piwowar kilkakroć ſtraszliwie porażony; nie lepiey ſię powiodło naſtępcom iego. Wzięcie przez Pruskow Moguncyi, dało inną rzeczom poſtać. Uwolniony przez kapitulacyą garnizon, złączywszy ſię z garnizonem twierdzy Valenciennes poddaney tegoż prawie czasu Auſtryakom, pod kommendą Generałow Aubert, Kleber, Marceau, i Canclaux, pierwszą klęſkę zadał rokoſzanom. Lecz wkrótce potym Roſsignol od Robertſpiera przyſłany, rządzić i przegrywać zaczoł. Roialiſtowie rzekę Loire przeszedlſzy wygrali pamiętną bitwę między Dol i Pontorson.

Cała Bretańnia, z miaſtami Rennes, Orient, i Breſtem w p dłaby zapewne w ręce zwycięzcom, gdyby ze zwycięztwa korzyſtać umieli. Lecz nie założywſzy wcześnie magazynow, niepotrzebny tłum bezbronnego ludu w obozach trzymaiąc, ogromną ſiłę bezpotrzebnie dzieląc na części, dali czas do opatrzenia ſię konwencyi. Ztąd szturm nieſkuteczny do Granville, bitwy przegrane pod Angers. Mans, i że wſzyſtkich naynieſzczęśliwsza pod Savenay. Roialiſtowie na brzeg lewy powracać muſieli; niezgoda iednak wodzow i niekarność gminu więcey ſię przyczyniły do zniszczenia wielkich zamyſłow niżeli oręż zwycięzki.

Tegoż czasu w okolicach naybardziey Laval i Vitré pokazały ſię liczne kupy zbroynego ludu kontrabandą zabawnego; imie dwóch braci, Chouan, którzy dowodzcami byli dało początek znaiomemu dziś w swiecie nazwiſku Szuanow. Vendeyczykowie nie chcieli z niemi przymierza, póki ſzczęście ſprzyiało; poniosſszy klęſki wyżey wzmiankowane na pomoc wezwali. Tak więc na końcu r. 1793 uformowały ſię ieszcze dwie armie. Szuanom na prawym brzegu Loire przywodzili Dufay, Puisaye, Boutidoux, Boulainvilliers, Labourdonnaye, Cormartin; Vendeyczykom na lewym brzegu znaiomi z dzieł walecznych Charette, Scepeaux, Stoflet. Wszyscy iednak znaiąc dobrze ſił ſwoich ſłabość, Republikantow potęgę i zawziętość, o poſiłkach zagranicznych myśleć zaczeli.

W r. 1794 podpisano zawieszenie broni raczey niż pokoy; r. 1795 naſtąpiło pamiętne wylądowanie w Quiberon Emigrantow. Tu Hoche zwycięzca koniec woynie domowey chciał uczynić. Zgineli Charette i Stofflet, inni ofiarowaną ugodę przyiąć muſieli w r. 1796; broni iednak nie wydzierano mieszkańcom. Ci ſprawiedliwie mogli ſię ſpodziewać, że rząd zniszczy prawa wolności i religii przeciwne. Lecz Direktorowie zapomniawszy obietnic ſwoich, radom narodowym kazali pisać nowe uſtawy, przeciwko własności maiątkow obywatelſkich, i osobiſtemu każdego bespieczeńſtwu. Ztąd początek nowego spiſku nad zgaszone większego.

Dziewięć Departamentow na zachodzie wchodziło do nowey insurrekcyi; wodzowie: Frotté, Chatillon, d' Autichamp, Georges, Bourmont, i ſławny Bernier; pomoc z Anglii w pieniądzach, ammunicyach i orężu doſtarczona, w ludziach obiecana. Miaſta znacznieysze zdawały ſię nie należeć do spiſku; ale rzecz ieſt niewątpliwa, iż wszyſtkie powſtać miały przeciw Direktorom, gdyby cokolwiek ſzczęście posłużyło. Kilkoletnie doświadczenie wielu Francuzow nawróciło. Nie tylko z Republikantow niektórzy pragneli rządu lepszego, ale nawet konſtitucyini Roialiſtowie wzdychali do monarchii przez rewolucyą wywróconey.

150 tyſięcy liczono iuż insurgentow; młódź rekwizycyą zaięta do nich ſię garneła. Buonaparte wywrócił rząd Direkto-

row, zniosł prawa ludowi niemiłe, nadał wolność w religii, odwołał wygnańcow, oflarował przebaczenie; broń wydarł z rąk Szuanom. Y teraz iednak niezgoda wodzow naywięcey przyczyniła się do prędkiego uspokoienia kraiu. Widzieliśmy, iak nie czekaiąc iedni drugich, broń składali; tey wydanie w miastach od Generała Brune wyznaczonych każe mieć nadzieię, że Departamenta zachodnie po tak srogich klęskach kiedyżkolwiek odpoczną.

Prywatne listy z Verneuil donoszą, iż Frotte z całym sztabem rozstrzelany został; żaden nie chciał mieć oczu zawiązanych; ieden raniony odwrócił się do żołnierza prosząc aby go dobito; ta iednak wiadomość urzędową nie iest; powiadaią że Frotte był prowadzony do Paryża; goniec od Generała Lefevre wysłany kazał mu na sąd stawać w Verneuil. Słychać że wielu Szuanow oświadczywszy głośne nieukontentowanie z podpisaney ugody, chciało nowych obrać dowodzcow, i raz ieszcze broń podnieść; lecz ich zamysły Generałowi Brune dobrze wiadome, bez trudności wniwecz obróconemi zostały. Z Rennes piszą iż okoliczni rokoszanie broni bardzo mało dotąd wydali. Szef Murian, który do Generała Hoche strzelił i chybił, u swoich żołnierzy strzelbę odebrał i zachował, oświadczaiąc powrócić w przyzwoitym czasie.

Minister morski, kazał w arsenale Brestenskim robić iak naywięcey lawetow okretowych według wzoru podanego przez Generała Montalembert. Ex Direktor Szwaycarski Ochs dość tu oziemble przyiętym został. Buonaparte z Ministrem Talleyrand Perigord niedawno odwiedził wdowę sławnego Helwecyusza w iey mieszkaniu, Auteuil. W mieście Nantes uczyniono przygotowanie do przyięcia wielu tysięcy nowo rozbroionych Szuanow, którzy w rozmaitych połbrigadach według upodobania maią bydź umieszczonemi. W Montague broń złożyli Szefowie: Philibert, Chandelier, Odouar, S: Paul, bracia Dubuat, Hesber, Allard, Touvois.

We wszystkich Departamentach, morskim, woiennym, interessow kraiowych i zagranicznych, zmnieyszono liczbę officyalistow, kassuiąc dwie części piąte. Pierwszy Konsul oszczędnością chce napełnić skarb publiczny. Tenże przykładem swoim sprawił, że dziś wyrazy: Madame, Mademoiselle, powszechnie są używane. General en chef Brune surowie zakazał, ażeby żadnemu z Szuanow który do domu spokoy nie powraca, nikt nie śmiał przypominać co się stało. Karność woyskową utrzymuie nayściśley, chcąc tym sposobem odiąć wszelką przyczynę do nowego powstania mieszkańcom kraiowym.

Przez Alikant z Algeru niepodobną do wiary wiadomość odbieramy, że wielki Sultan, kazawszy na wolność puścić ieńcow Francuzkich, zalecił Dejowi, ażeby nie mieszkaiąc wysyłał do Paryża zaufanego człowieka, któryby rządowi naszemu proponował rozpoczęcie negocyacyi o pokoy w Algerze. To pewnieysza, że Naywyższy dowodca Szuanow Frotte niebyłby zchwytanym przez Generała Chamberlac, gdyby ten nie przeioł listu, w którym wyrażono mieysce przebywania iego. Adjutant który ten list napisał, poznawszy swoię nierostropność z rospaczy sam się zabił. Brette inny dowodzca, który wiele zbrodni i okrucieństwa popełnił, w kaydanach do Nantes przyprowadzony został.

*z Hagi 25 Lutego z Gazety Courier du Bas Rhin*

Cztery nowe połbrygady Francuzkie idą z Departamentow Belgickich na wzmocnienie armii Generała Augereau; dawnieysze zostały dopełnione młodzieżą niedawno do obozow wezwaną; dziś więc woyska mamy: Francuzkiego 25 tysięcy; narodowego regularnego 32 tysiące; Niemcow na żołdzie naszym 3.500; i ieszcze z gwardyi narodowey wybrać kazano 10 tysięcy które maią bydź przyłączone do armii; tym więc sposobem Batawowie na żołdzie trzymamy 70 tysięcy 500 ludzi. Cambier przyioł ministerium woienne; wielki przyiaciel Direktora van Hoff, z nim razem w r. 1798 uwięziony, gdy się przeciwił szkodliwym dla Oyczyzny zamiarom Posła RPtey Francuzkiey Lacroix.

Zgromadzenie Prawodawcze zaleciło Direktorom ażeby iak nayprędzey rachunek dali że wszystkich summ w roku zakończonym wydanych ze skarbu publicznego. Do wysp Zelandyi kazano przeprowadzić wiele żołnierza na wzmocnienie garnizonow; nie ustaią bowiem pogłoski o nowym woysk nieprzyiacielskich wylądowaniu; oby watele wierzyć im zaczeli widząc, że General Augereau przedsięwzioł podróż do Helder i wielu mieysc nadmorskich, które batteryami i ludem zbroynym osadzać każe. Zgadywaią niektórzy, że negocyacye między Francyą i Batawami koniec wzięły; pomieniony zaś General Augereau mieć będzie kommendę naywyższą dwoch armii na wszelki przypadek. Admirał de Winter pilnie się zatrudnia dźwignieniem z upadku straszliwego, tak niegdy kwitnącey na morzu potęgi narodu naszego.

*Reszta w Dodatku.*

Nro 20.

# DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna VS. 10 Marca 1800 w Sobotę.

*Dokończenie z Hagi.*

D. 1 Marca, General en chef Augereau powrócił do naszey stolicy, odprawiwszy podróż do Helder, gdzie oglądał wszystkie stanowiska i przygotowania do obrony czynione. Rozumieliśmy że dnia wczorayszego obeymie naywyższą kommendę woysk Batawskich, według umowy już podpisaney; lecz podobno nasi Direktorowie nie chcą nowemu wodzowi powierzać tak obszerną władzę, iaką miał Brune dawniey. Rapporta z Departamentow Belgickich przysłane zapewniaią, że Francuzkie półbrygady są dopełnione, żołnierzem nowozaciężnym; niektóre przeyść maią do Hollandyi, co wszystko dowodem iest, że nieprzyiaciel o nowey wyprawie zamyśla.

Zgromadzenie prawodawcze pozwoliło Direktorom obiąć na rzecz skarbową maiątek emigrantow. ustąpiony nam od Rzeczypospolitey Francuzkiey. Już dokończone są negocyacye; nie wiemy iednak wiele zapłacić potrzeba; niektórzy kładną 8 millionow złotych Hollenderskich; co nie byłoby nad wartość rzeczy; nie licząc albowiem dóbr obywatelow i klasztorow Belgickich, nasze dziś są: Margrabstwo Bergopzoom i Ravenstein, własność Elektora Palatina; nasze Hrabstwo, Loos i Hoorn przedtym należące do Biskupa de Liege; Kommanderya Gemert Zakonu Krzyżackiego w Niemczech; nasze naostatek są Hrabstwa Meegen i Boxmeer własność Xiążęcia Hohenzollern.

*z Stockholmu 25 Lutego z Gazety Hamburgskiey*

Graf Dugglas wyznaczony Rządcą naszey stolicy. Graf Platen dla wieku podeszłego złożył urząd Gubernatora Pomeranii. Królestwo Jmść wkrótce wyieżdzać maią na Seym do Nordkoepingu. Oprocz regimentow gwardyi i Calmarskiego, kazano tam na garnizon zprowadzić diwizyą dragonii, kirasyerow, artillery. Obrządek koronacyi ma się odprawić z większą nad przeszłe okazałością. Koronę, berło, i inne ozdoby, iuż ztąd wywiezione.

*z Ulm 19 Lutego z Gazety Courier du Bas Rhin*

Nie ma dziś żadney wątpliwości, że Arcy Xiąże Karol dał się namówić do zatrzymania kommendy naywyższey; nie tylko cała armia Austryacka oto prosiła wodza swoiego; ale nawet stany Austryi, Styryi, i innych Prowincyi dziedzicznych, deputatow posyłały do Wiednia przekładaiąc Cesarzowi Jmci żądanie całey Monarchii. Arcy Xiąże Karol do zgromadzonych w główney kwaterze Generałow, i Officyerow, których przysłały wszystkie armii regimenta, powiedział: dziatki, iestem bardzo na zdrowiu słaby: lecz ponieważ tak pochlebny dowod ufności i przywiązania daiecie wodzowi waszemu, zostanę w obozie, chociażbym nakoniec miał upaść pod pracą.

*z Berlina 17 Lutego z Gazety Frankfortskiey*

Kawaler Boufflers, którego, Krol nasz Wilhelm Fryderyk umieścił w tuteyszey Akademii, z całą familią wyiechał niedawno do Paryża. Poseł Francuzki Beurnonville o to proszony pisał do pierwszego Konsula, ażeby wygnańca z regestru Emigrantow dozwolił wymazać. Odpisał Buonaparte: Boufflers piórem tylko i wierszem przeciw Oyczyznie woiował; mieysce dla niego przyzwoite w Institutum; będzie robił piosnki dla Francuzow; tych dziś potrzeba naywięcey; zaleciłem go Ministrowi wnętrznych interesow. Wyżey pomieniony Beurnonville ostrzeżony że z Emigrantami rozmawiał, nie znam, rzekł, Emigrantow, znam Francuzow.

*z Berne 19 Lutego z Gazety Frankfortſkiey.*

Po długich ſporach nakoniec zgromadzenie prawodawcze poſtanowiło przyszłą narodu Szwaycarſkiego konſtitucyą zasadzić na prawach człowieka, które dziś u ſamych że Francuzow poszły w niepamięć. Ex Direktor Laharpe do Paryża pisał prosząc ażeby mu wolno było ſtanąć przed rządem Francuzkim. Pasportu nie przyſłano. Dziś Kommiſſya wykonawcza tegoż Ex Direktora z kollegami Oberlin i Secretan od dozoru policyi, i obowiązku mieszkania na mieyscu wyznaczonym uwolniła. Młodź nasza licznie uchodzi do Niemiec, gdzie Anglicy dopełnić uſiłuią regimenta Szwaycarſkie, Bachman i Roverea, w których bydź powinno 5 tyſięcy. General Lecourbe na przełożenie rządu naszego domagać ſię przeſtał dokładnego opisania, wiele ieszcze w pewnych powiatach zoſtało koni, bydła, wozow, furażu.

*Od Niższego Renu 28 Lutego z Gazety Frankfortſkiey.*

Wielkie i nadzwyczayne obroty widziemy w woyſku Francuzkim, które ieſt rozłożone w Departamentach Belgickich. Wiele pieszych i konnych regimentow nagle poszło do Hollandyi; inne do innych Prowincyi Batawſkich. Jeśliż pogłoſkom wierzyć mamy, w Utrechcie rozruch wybuchnoł. To pewnieysza, że Anglicy nie próżno grożą wylądowaniem nowym: liczne iuż eſkadry krążą na morzu północnym, przed uściem Escaut i Mozy. Według traktatu niedawno podpisanego w Hadze, Batawowie i Francuzi obowiązali ſię wzaiemnie całemi ſiłami dokazywać w naſtępuiącey kampanii na odparcie napaści; regimenta narodowe Hollenderſkie zbliżaią ſię prędko ku Renowi.

Jego Królewſkiey Mości Pruſs Nowo-wschodnich Regencya wzywa na inſtancyą woienney Ekonomiczney Kamery Płockiey wszyſtkich pretensorow, którzy do bywszych Staroſtw ſtołowych i innych Królewſkich, tudzież Duchownych Dóbr gruntow i praw w Prusiech Nowo-wschodnich Departamentu osobliwie Płockiego ſytuowanych iakiekolwiek do Dziedzictwa Poſſeſſyi ich używania; inne realne prawa, lub też względem pensyi kompetencyi zaspokoienia i inne kieszonkowe pretensye ex quocunque Capite mieć mniemaią, aby w terminie likwidacyi na 30 Maja Anni futuri o 9. godzinie z rana wyznaczonym przed Deputatem naszym Konsyliarzem Regencyi de Zacha w tuteyszey Regencyi osobiście lub per Mandatarium legalem ſtawili się, ſwoie pretensye wraz z Dokumentami, lub innemi Prawami; dowodami, na których takowe gruntuią ſię Fiſkalowi podali, i ſprawy ſwoiey osobiście, lub przez dokładnie informowanego, prawną Plenipotencyą opatrzonego, i w tuteyszym kraiu ſobie obranego pełnomocnika, w którey mierze Konsyliarze kryminalni Meger, Werner, de Colbe, Heinzius, i Juſtiz Kommiſſarze Sonntag, Hoffman, i Schmidt, tym którzy tu żadney znaiomości nie maią, podaią ſię, daley popierali, lub pewnemi byli iż ci którzy w wyżey wrażonym terminie ſwych pretensyi nie tylko w tych, ale też i w kompetencyi na ich mieysce wyznaczyć ſię mianey upadać będą i tymże wieczne milczenie nakazane zoſtanie. Dan w Toruniu 9 Lipca 1799 Roku.

*J. K. Mości Pruſs Nowowſchodnich Regencya.*

Roku 1800 Januar: 25 dnia. Dekret Magiſtratu Wileńſkiego naſtały w Sprawie o Extradycyą summy 2,500 złotych Polſkich ulokowaney w Kancellaryi Grodzkiey Wileńſkiey przez zeszłego Antoniego Sawickiego Strażnika Starodubowſkiego Roku 1775. Julii 6. dnia na ſkutek Kredytorow, z Kamienicy Jhnatowiczowſkiey wypadaiących, przepisał; ażeby każdy maiący do wſpomnioney ſummy Pretensyą z Prawdziwemi swoiemi dowodami od Datty zapadłego tego Dekretu, za niedziel osm przed tymże Magiſtratem Wileńſkim ſtawił ſię dla pozyſkania oney. W przeciągu bowiem takowych osmiu Niedziel, aby każdego w powſzechności ta wiadomość doszła, przez Gazetę obwieszcza ſię.

W teraznieyſzym mieſiącu zaczyna ſię kwartalna prenumerata Kuryera Litewſkiego; na mieyscu wzięty kosztuie na rok Złł 60, z pocztą 80.